

420

Rej. 181/93

POSTANOWIENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 14 lipca 1993 r.

o nadaniu orderów.

Na podstawie art. 44 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 426) oraz ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. Nr 90, poz. 450), na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych, odznaczeni zostają:

za zasługi w działalności polonijnej

obywatele Królestwa Szwecji

KRZYŻEM OFICERSKIM
ORDERU ODRODZENIA POLSKI

1. Ks. Basista Rudolf,

KRZYŻEM KAWALERSKIM
ORDERU ODRODZENIA POLSKI

2. Giryn Mieczysław, 3. O. Pawlak Ryszard, 4. Trociński Stanisław,

obywatele Rzeczypospolitej Polskiej
zamieszkali w Królestwie Szwecji

KRZYŻEM KAWALERSKIM
ORDERU ODRODZENIA POLSKI

5. Kiszkiel Piotr, 6. Pawelczyński Adam, 7. Purwin Wiesław,

za wybitne zasługi w działalności na rzecz Polski

obywatele Republiki Federalnej Niemiec

KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU ZASŁUGI
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

8. Hille Bernd, 9. Kumpf Jürgen.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

421

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 9 sierpnia 1993 r.

w sprawie określenia środków farmaceutycznych i materiałów medycznych, które mogą być wydawane przez apteki bez recepty lekarskiej oraz szczegółowych zasad wydawania przez apteki leków i materiałów medycznych.

Na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 1991 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i nadzorze farmaceutycznym (Dz. U. Nr 105, poz. 452 oraz z 1993 r. Nr 16, poz. 68 i Nr 47, poz. 211) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 10 października 1991 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i nadzorze farmaceutycznym (Dz. U. Nr 105, poz. 452 oraz z 1993 r. Nr 16, poz. 68 i Nr 47, poz. 211),
- pracowniku — rozumie się przez to aptekarza, magistra farmacji odbywającego roczną praktykę aptekarską lub technika farmaceutycznego, którzy w ramach posiadanych uprawnień określonych odrębnymi przepisami, uprawnieni są do sporządzania i wydawania środków farmaceutycznych i materiałów medycznych.

§ 2. Bez recepty mogą być wydawane środki farmaceutyczne i materiały medyczne, które zgodnie z wykazem wydanym przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej na

podstawie art. 18 ustawy oraz Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej na podstawie art. 18 w związku z art. 49 ustawy dopuszczone zostały do obrotu bez recepty lekarskiej.

§ 3. 1. Wydawanie leków gotowych i materiałów medycznych z apteki ogólnodostępnej dokonywane jest na podstawie recepty, zapotrzebowania uprawnionych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych albo bez recepty, jeżeli lek gotowy lub materiał medyczny jest zamieszczony w wykazie, o którym mowa w § 2.

2. Sporządzanie i wydawanie leku recepturowego w aptece ogólnodostępnej dokonywane jest na podstawie recepty lub etykiety aptecznej, stanowiącej odpis recepty lekarskiej.

3. Wydawanie leków i materiałów medycznych z apteki zakładowej dokonywane jest na podstawie zapotrzebowań osoby uprawnionej zgodnie ze statutem lub regulaminem zakładu opieki zdrowotnej.

§ 4. 1. Zapotrzebowania, o którym mowa w § 3 ust. 1 może dokonywać zakład opieki zdrowotnej, zakład leczniczy dla zwierząt, dom pomocy społecznej, zakład pracy

lub instytucja oraz lekarz, lekarz dentysta i lekarz weterynarii, starszy felczer i felczer.

3. Zapotrzebowanie domu pomocy społecznej może obejmować wyłącznie leki i materiały medyczne, których zastosowanie wynika z rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych.

4. Zapotrzebowanie zakładu pracy lub instytucji może obejmować leki i materiały medyczne objęte zestawami apteczek pierwszej pomocy w składzie ustalonym w normach branżowych producentów.

§ 5. 1. Pracownik realizujący receptę lub zapotrzebowanie obowiązany jest:

- 1) wydać zmniejszoną dawkę leku bardzo silnie działającego lub silnie działającego do wielkości wymaganej w Rejestrze Środków Farmaceutycznych i Materiałów Medycznych lub Farmakopei Polskiej, o ile lekarz nie uczynił w receptce lub zapotrzebowaniu odpowiedniej adnotacji o konieczności zastosowania dawki większej
- 2) wydać lek o najniższej dawce jednorazowej w danej formie — w przypadku braku określenia w receptce lub zapotrzebowaniu dawki leku występującego w tej samej formie lecz w kilku dawkach,
- 3) wydać na życzenie lub za zgodą osoby odbierającej lek, lek synonimowy.

2. Pracownik może wydać lek w dawce niższej niż podana w receptce lub w zapotrzebowaniu, jeżeli dawka wyższa stanowi jej wielokrotność. Ilość substancji czynnej w wydanym leku w dawce niższej powinna odpowiadać łącznej ilości substancji czynnej, podanej w receptce lub w zapotrzebowaniu.

3. Zmiany, o których mowa w ust. 1 i 2, należy odnotować w receptce lub zapotrzebowaniu; adnotację należy opatrzyć podpisem i pieczętą osobistą pracownika. O dokonanych zmianach należy poinformować osobę odbierającą lek.

§ 6. 1. Przy realizacji recepty na lek recepturowy pracownik obowiązany jest:

- 1) zastosować surowce farmaceutyczne potrzebne do przygotowania postaci leku zgodnie z wymaganiami Farmakopei Polskiej,
- 2) użyć surowca o najniższym stężeniu, jeżeli w składzie leku recepturowego podany został surowiec farmaceutyczny występujący w kilku stężeniach, a stężenie to nie zostało w receptce określone,
- 3) dokonać korekty składu leku recepturowego, jeżeli podany w receptce skład może tworzyć niezgodność chemiczną lub fizyczną, mogącą zmienić działanie leku lub jego wygląd, przez:
  - a) dodanie surowca farmaceutycznego ułatwiającego prawidłowe przygotowanie postaci leku lub pozwalającego na uzyskanie jednolitego dawkowania,
  - b) prawidłowy dobór surowców farmaceutycznych, zapewniający rozpuszczenie wszystkich składników leku w celu uzyskania właściwej jego postaci,

c) zmianę postaci surowca farmaceutycznego z rozpuszczalnej na nierozpuszczalną lub odwrotnie, z uwzględnieniem koniecznej różnicy w ilości surowca,

- 4) zmniejszyć ilość surowca farmaceutycznego w składzie leku do wielkości określonej przez dawkę maksymalną — gdy dawka taka jest dla tego surowca ustalona — jeżeli ze składu oraz sposobu użycia podanego w receptce wynika, że nastąpiło przekroczenie dawki maksymalnej, a wystawiający receptę nie uczynił adnotacji o konieczności zastosowania dawki wskazanej w składzie leku.

2. Dokonywanie innych zmian i uzupełnień niż wymienione w ust. 1 dopuszczone jest jedynie po porozumieniu się pracownika realizującego receptę z wystawiającym receptę.

3. Zmiany i uzupełnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, należy odnotować w receptce. Adnotację należy opatrzyć podpisem i pieczętą osobistą pracownika sporządzającego lek recepturowy.

§ 7. 1. Sporządzenie i wydanie leku na podstawie etykiety aptecznej, o której mowa w § 3 ust. 2, dopuszczalne jest, z zastrzeżeniem ust. 2, jeżeli:

- 1) lek zawiera w swym składzie surowce farmaceutyczne, które mogą być wydawane bez recepty lekarskiej, albo,
- 2) wystawiający receptę zamieścił w receptce adnotację dotyczącą powtórzenia leku, określając równocześnie, ile razy lek ma być powtórzony.

2. Na podstawie etykiety aptecznej nie można sporządzać leku recepturowego, zawierającego w swym składzie środki odurzające lub psychotropowe, a w przypadku środków bardzo silnie działających i silnie działających, jeżeli przepisana dawka dzienna bądź jednorazowa przekracza maksymalną dawkę dzienną lub jednorazową.

§ 8. 1. Pracownik wydający lek lub materiał medyczny powinien ponadto:

- 1) sprawdzić datę ważności leku gotowego i skontrolować wizualnie, jeśli jest to możliwe, czy lek nie wykazuje cech świadczących o niewłaściwej jakości,
- 2) sprawdzić, czy lek jest wydany osobie, dla której recepta została wystawiona,
- 3) udzielić w razie potrzeby osobie odbierającej lek wskazówek co do sposobu jej użycia i przechowywania,
- 4) wydać lek gotowy w opakowaniach jednostkowych, określonych w wykazach środków farmaceutycznych i materiałów medycznych, wydanych na podstawie przepisów ustawy.

2. Jeżeli w wykazach, o których mowa w ust. 1 pkt 4, nie została określona ilość leku gotowego w opakowaniu jednostkowym, pracownik może wydać lek w ilości nie przekraczającej:

- 1) 30 sztuk — w odniesieniu do tabletek, drażetek, kapsulek; nie dotyczy to leków pakowanych w sposób zabezpieczający przed wilgocią,
- 2) 12 sztuk — w odniesieniu do czopków, globulek,

- 3) 10 sztuk — w odniesieniu do ampulek,
- 4) 5 sztuk — w odniesieniu do fiolek,
- 5) 1 kompletu — w odniesieniu do iniekcji seryjnej,

§ 9. 1. Pracownik odmawia wydania leku lub materiału medycznego, jeżeli:

- 1) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do autentyczności recepty lub zapotrzebowania,
- 2) recepta wymaga korekty innej niż wymieniona w § 5 i 6, a porozumienie się z wystawiającym receptę nie jest możliwe.

2. Pracownik, z zastrzeżeniem ust. 3, może odmówić:

- 1) realizacji recepty osobie, która nie ukończyła 14 lat,
- 2) wydania leku recepturowego lub leku sporządzonego na podstawie etykiety po upływie 6 dni od dnia sporządzenia leku.

3. Jeżeli lek wydaje technik farmaceutyczny, odmowa może nastąpić wyłącznie po uprzednim porozumieniu się z osobą posiadającą prawo samodzielnego wykonywania zawodu aptekarza.

4. Pracownik może po upływie terminu przewidzianego odrębnymi przepisami dla realizacji recepty wydać lek za pełną odpłatnością, z wyłączeniem środków psychotropowych i odurzających oraz antybiotyków, jeżeli okres między wystawieniem recepty a jej realizacją nie przekracza 6 miesięcy.

§ 10. Pracownik wydaje leki w opakowaniach przystosowanych do rodzaju leku oraz chroniących lek w miarę potrzeby przed światłem i czynnikami atmosferycznymi.

§ 11. Nie wydaje się z apteki substancji farmaceutycznych w formie nie przetworzonej bardzo silnie działających, silnie działających, środków odurzających i psychotropowych, a także spirytusu.

§ 12. Środki farmaceutyczne i materiały medyczne wydane z apteki nie podlegają zwrotowi.

§ 13. Poza kolejnością pracownik wydaje leki i materiały medyczne, jeżeli:

- 1) lek lub materiał medyczny jest potrzebny do udzielenia pierwszej pomocy,
- 2) recepta zawiera adnotację „proszę wydać natychmiast” lub równoznaczną,
- 3) recepta jest wystawiona na surowicę lub szczepionki do natychmiastowego użycia.

§ 14. 1. Apteka z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 przechowuje recepty lekarskie i zapotrzebowania na leki i materiały medyczne przez okres dwóch lat licząc od dnia 1 stycznia roku następnego po dacie realizacji recepty.

2. Przechowywanie recept uprawniających do nabycia leku i artykułu sanitarnego za opłatą ryczałtową, za częściową odpłatnością oraz bezpłatnie, a także recept na środki odurzające i psychotropowe regulują odrębne przepisy.

§ 15. 1. Receptę lub zapotrzebowanie należy opatrzyć pieczętką apteki i datą przyjęcia do realizacji oraz podpisem i pieczętką osobistą pracownika, który przyjął receptę lub zapotrzebowanie, sporządził oraz wydał lek.

2. Receptę na lek recepturowy należy ponadto opatrzyć:

- 1) numerem bieżącym leku recepturowego i adnotacją o dacie i godzinie odbioru, jeżeli recepta jest realizowana w aptece ogólnoniedostępnej,
- 2) podpisem osoby wykonującej czynności fachowe w aptece kontrolującego sporządzenie leku, o ile kontrola taka jest dokonywana.

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *A. Wojtyła*

422

UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 9 sierpnia 1993 r.

w sprawie wzoru zaświadczenia dla mężów zaufania do obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 45, poz. 205) i art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1991 r. — Ordynacja wyborcza do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz. 319) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. W wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej

Polskiej stosuje się zaświadczenie dla mężów zaufania wyznaczonych do obwodowych komisji wyborczych — sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *A. Zoll*